

17.11.2021 № 73/6-333/2021

На № _____ від _____

Лист-скарга

**Національна комісія, що здійснює
державне регулювання у сферах
енергетики та комунальних послуг
(НКРЕКП)****03057 м. Київ, вул. Смоленська, 19****СКАРГА****на порушення ДП «Гарантований покупець» ліцензійних умов та норм діючого
законодавства**

ТОВ «ДТЕК ПРИМОРСЬКА ВЕС» (далі – Товариство, Виробник) є виробником електричної енергії за «зеленим» тарифом, який здійснює продаж виробленої електроенергії ДП «Гарантований покупець» за договором № 14806/01 від 05 лютого 2018 року про купівлю-продаж електричної енергії за «зеленим» тарифом (далі – Договір).

Відповідно до статті 5 ЗУ «Про ринок електричної енергії», п. 1.1. Договору, в редакції Додаткової угоди від 30.06.2019 року, Виробник за «зеленим» тарифом зобов'язується продавати, а Гарантований покупець зобов'язується купувати всю відпущену електричну енергію, вироблену виробником за «зеленим» тарифом, у порядку та строки, визначені Договором та законодавством України, у тому числі Порядком купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, затвердженим постановою НКРЕКП від 26.04.2019 року № 641 (далі - Порядок).

Обов'язками, визначеними ДП «Гарантований покупець» у Порядку, зокрема, є здійснення оплати продавцям із забезпеченням їм пропорційної оплати (п.10.1).

Крім того, відповідно до пункту 2.2. Розділу 2 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця, затверджених Постановою НКРЕКП №1471 від 27.12.2017 (далі – Ліцензійні умови), при провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен дотримуватися, у тому числі, таких організаційних вимог:

9) укладати договори, обов'язкові для провадження діяльності на ринку електричної енергії, та виконувати умови цих договорів;

27) не надавати перевагу окремим виробникам електричної енергії, яким встановлено «зелений» тариф, та/або не перешкоджати їм у здійсненні своєї діяльності в рамках функціонування балансувальної групи виробників за «зеленим» тарифом;

29) виконувати свої обов'язки, які визначені в порядку купівлі електричної енергії за «зеленим» тарифом, правилах ринку електричної енергії, правилах ринку «на добу

наперед» та внутрішньодобового ринку, інших нормативно-правових документах, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

Отже, ДП «Гарантований покупець» має діяти в межах нормативно-правових актів та Договору, та зобов'язане:

- викупувати всю відпущену електричну енергію з альтернативних джерел;
- оплачувати виробникам за куплену електричну енергію з альтернативних джерел за «зеленим» тарифом з урахуванням надбавки відповідно до встановленого в Договорі порядку розрахунків;
- забезпечити недискримінаційний та рівний підхід, а саме:
  - не надавати перевагу окремим виробникам електричної енергії, яким встановлено «зелений» тариф;
  - не заподіювати будь-яких перешкод таким виробникам;
  - здійснювати пропорційну оплату всім виробникам з ВДЕ за відпущену електроенергію.

Протягом 2019-2021 року ДП «Гарантований покупець» загалом забезпечував недискримінаційний та рівний підхід до всіх виробників з ВДЕ, викуповував всю електроенергію, вироблену з ВДЕ, але не в повній мірі забезпечував своєчасність та повноту оплати через тривалу кризу неплатежів на ринку електричної енергії.

Виробники з ВДЕ, з терпимістю ставилися до кризи у секторі та з метою якнайшвидшого її вирішення погодилися на умови, запропоновані Державою Україна. Як наслідок, 10 червня 2020 року було укладено Меморандум про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань у сфері відновлюваної енергетики, підписаний уповноваженими особами органів державної влади - Прем'єр-міністром України, Міністром енергетики України, - з однієї сторони, а також основними асоціаціями, які об'єднують виробників у сфері відновлюваної енергетики - УВЕА та ЄУЕА – з іншої, який також було схвалено Постановою НКРЕКП №1141 від 17.06.2020. Основними положеннями Меморандуму було зазначено, що органи державної влади мають забезпечити погашення заборгованості, що утворилася у ДП «Гарантований покупець» перед виробниками ВДЕ станом на 01 серпня 2020 року, в термін - до 31.12.2021 року, а також починаючи з 01 серпня 2020 року забезпечити повну та своєчасну поточну оплату ДП «Гарантований покупець» виробникам ВДЕ за продану ними електричну енергію.

Станом на 12.11.2021 загальна сума боргу перед виробниками електричної енергії з відновлюваних джерел складала 28,5 млрд. грн. Основним інструментом, який би забезпечив часткову виплату заборгованості перед виробниками відновлюваної енергетики мали б стати зелені єврооблігації сталого розвитку, так звані Green and Sustainability-linked bonds, вартістю 825 мільйонів доларів США, випущених НЕК «Укренерго» під безумовну та безповоротну державну гарантію України щодо виключного цільового направлення коштів пропорційно всім виробникам електричної енергії з відновлюваних джерел.

Так, з відкритих джерел відомо, що 11.11.2021 року ПрАТ «НЕК «Укренерго» перерахувало ДП «Гарантований покупець» кошти, отримані від випуску облігацій, в розмірі 19,3 млрд. грн.

За заявою колишнього директора ДП «Гарантований покупець» Петриковця К.Я. 12 листопада 2021 до АТ «Ощадбанк» були надані платіжні документи для здійснення відповідних платіжних транзакцій виробникам електроенергії, яким встановлено «зелений»

тариф, у розмірі 19,3 млрд. грн. Ця інформація підтверджується і на сайті ДП «Гарантований покупець».¹

За інформацією з офіційного сайту² ДП «Гарантований покупець» на адресу Виробників з ВДЕ 15 листопада 2021 року АТ «Ощадбанк» було перераховано 16,27 млрд грн. Залишок у сумі 3,04 млрд.грн, який (з пояснень ДП «Гарантований покупець»), ще не був перерахований банком Виробникам, за заявою ДП «Гарантований покупець» було повернуто на рахунок ДП «Гарантований покупець». Підставою для відкриття ДП «Гарантований покупець» зазначає необхідність аналізу платіжних доручень та підтвердження правомірності нарахованих сум платежів по кожному виробнику «зеленої» енергії.

Станом на 16 листопада 2021 року Товариство не отримало жодних коштів, начебто спрямованих ДП «Гарантований покупець» та пропорційно розподілених між виробникам з ВДЕ, на погашення заборгованості.

На рахунках ДП «Гарантований покупець» має залишитися 3 млрд. грн. запозичених цільових коштів, гарантованих державою, які підприємство не спрямувало на розрахунки з ТОВ «ДТЕК БОТІЄВСЬКА ВЕС», ТОВ «ДТЕК ОРЛІВСЬКА ВЕС», ТОВ «ДТЕК ПРИМОРСЬКА ВЕС», ТОВ «ДТЕК ПРИМОРСЬКА ВЕС-2», ТОВ «ДТЕК ПОКРОВСЬКА СЕС», ТОВ «ДТЕК НІКОПОЛЬСЬКА СЕС», ТОВ «ДТЕК ТРИФОНІВСЬКА СЕС» та ін (вказані Виробники з ВДЕ у публічному просторі виступили за Заявами про неотримання коштів, припускаємо, що є також і інші Виробники, які з заявами не вийшли).

Отже, ДП «Гарантований покупець» має можливість виконати перед Товариством частково зобов'язання за Договором у межах пропорційності виплат, здійснених іншим Виробникам з ВДЕ.

Таким чином, ДП «Гарантований покупець» та його уповноважені особи своїми діями шляхом оплати заборгованості всім виробникам з ВДЕ, окрім декількох Виробників з ВДЕ, у тому числі Товариство, порушили недискримінаційних та рівний підхід, принципи функціонування ринку електричної енергії та Ліцензійні умови провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця. Зазначене питання вимагає особливої уваги зі сторони Регулятора.

Таким чином, наявні ознаки порушення з боку ДП «Гарантований покупець» щодо:

- надання переваги окремим виробникам електричної енергії, яким встановлено «зелений» тариф;
- непропорційності оплати виробникам з ВДЕ;
- порушення принципів функціонування ринку електричної енергії шляхом спотворення конкуренції та не сприяння розвитку альтернативної енергетики;
- порушення прямої норми - пункту 5 Постанови КМУ №1049 від 11.10.2021 «Про надання у 2021 році державної гарантії за зобов'язаннями приватного акціонерного товариства «Національна енергетична компанія «Укренерго» щодо забезпечення цільового використання запозичених під державну гарантію грошових коштів.

Враховуючи вищевикладене, керуючись положеннями Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг»,

ПРОСИМО:

¹ <https://www.gpee.com.ua/main/news?id=850>

² <https://www.gpee.com.ua/main/news?id=848>

1. Провести перевірку щодо викладених у скарзі фактів, зокрема:
  - Чому не були сплачені кошти ТОВ «ДТЕК ПРИМОРСЬКА ВЕС»?
  - Який стан розрахунків з Виробниками з ВДЕ помісячно за 2020 та 2021 року? Чи дотримується принципу пропорційності розрахунків ДП «Гарантований покупець» з Виробниками з ВДЕ?
  - Чи були завдані збитки ДП «Гарантований покупець» у зв'язку невиплатою коштів у повному обсязі на рахунки Виробників з ВДЕ?
2. Визнати дії ДП «Гарантований покупець» такими, що порушують Ліцензійні умови провадження господарської діяльності зі здійснення функцій гарантованого покупця, затверджених Постановою НКРЕКП від 27.12.2017 № 1471; Порядок купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, затвердженого Постановою НКРЕКП від 26.04.2019 № 641.
3. Зобов'язати ДП «Гарантований покупець» припинити порушення законодавства та терміново вжити всіх необхідних заходів щодо відновлення порушених прав Заявника.

З повагою,

А. В. Журов

(довіреність додається)

